

Dosarul nr. 2r-377/21

Prima instanță : Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. : V. Holban)

Instanța de apel : Curtea de Apel Chișinău (jud. : M. Anton, V. Cotorobai, I. Secrieru)

DECIZIE

02 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Regia Autosalubritate”, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Postica Andrei, Postica Eugenia, Postica Pavel în nume propriu și în interesele copilului minor, Postica Dan, Postică Irina în nume propriu și în interesele copilului minor, Postica Adelina și Postica Sebastian împotriva Direcției generale locativ-comunale și amenajare a Consiliului Municipal Chișinău, Î.M. „Autosalubritate” și Primăria com. Bubuieci, intervenient accesoriu Agenția Națională pentru Sănătate Publică și Inspectoratul pentru Protecția Mediului cu privire la încasarea prejudiciului moral și înlăturarea izvorului prejudiciabil,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2021 prin care s-a restituit apelul depus de Întreprinderea de Stat „Regia Autosalubritate”, ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel,

c o n s t a t ă :

La 25 ianuarie 2017, Postica Andrei, Postica Eugenia, Postica Pavel în nume propriu și în interesele copilului minor, Postica Dan, Postică Irina în nume propriu și în interesele copilului minor, Postica Adelina și Postica Sebastian s-au adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva Direcției generale locativ-comunale și amenajare a Consiliului Municipal Chișinău, Î.M. „Autosalubritate” și Primăria com. Bubuieci, intervenient accesoriu Agenția Națională pentru Sănătate Publică și Inspectoratul pentru Protecția Mediului cu privire la încasarea prejudiciului moral și înlăturarea izvorului prejudiciabil.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 07 decembrie 2020, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat din contul ÎM „Autosalubritate” în beneficiul lui Postica Andrei, Postica Eugenia, Postica Pavel, Postica Dan, Postica Irina, Postica Adelina și Postica Sebastian prejudiciu moral în suma a câte 5000 (cinci mii lei) pentru fiecare.

S-a obligat Direcția generală locativ-comunale și amenajare a Consiliului municipal Chișinău și ÎM „Autosalubritate” să înlătore gunoștea neautorizată creată în stația de colectarea a deșeurilor situată pe str. Uzinelor nr. 211 mun. Chișinău.

În rest cererea de chemare în judecată se respinge ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 23 decembrie 2020, Î.M. Regia „Autosalubritate” a declarat apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 07 decembrie 2020, cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2021, a fost restituit apelul declarat de Întreprinderea de Stat „Regia Autosalubritate”, din motiv că cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

La 28 aprilie 2021, Întreprinderea de Stat „Regia Autosalubritate” a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2021 solicitând casarea acesteia, și restituirea cauzei în instanța de apel pentru examinarea apelului.

În motivare, a indicat că, soluția instanței de apel este una eronată, instanța s-a pronunțat în privința raționamentului de restituire a cererii de apel cu încălcarea normelor de drept procedural și cu o apreciere greșită.

Motivul restituirii apelului nu cade sub incidența art. 369 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, astfel, instanța a încălcat dreptul de acces la justiție Constituția RM, precum și de art. 5 din Codul de procedură civilă.

La depunerea cererii de apel au fost anexate suficiente înscrisuri ca să demonstreze legalitatea reprezentării, în acest sens a fost anexată procura de reprezentare însoțită de ordinul de angajare.

Totodată, recurentul a menționat că, potrivit pct.1 din hotărârea Comisiei Naționale Extraordinară de Sănătate Publică nr.35 din 27 noiembrie 2020 pe perioada 30 noiembrie 2020-15 ianuarie 2021 a fost declarată stare de urgență în sănătate publică, pe teritoriul Republicii Moldova.

La 30 noiembrie 2020, președintele Judecătoria Chișinău a emis dispoziția privind organizarea activității instanței pe perioada stării de urgență în sănătate publică.

Recurentul a indicat că, într-adevăr depunerea cererii de apel nemotivate a fost efectuată prin intermediul poștei electronice, fiind scanată de către reprezentantul apelantei, acesta fiind un mijloc adecvat de exercitare a drepturilor participanților la proces.

Prin pct.2 al dispoziției, a fost restricționat accesul în sediile judecătoria și s-a dispus depunerea cererilor prin diferite mijloace alternative, inclusiv prin e-mail.

Astfel, instanța de apel pripit a ajuns la concluzia de restituirea cererii de apel, iar dacă cererea de apel nu întrunea condițiile prevăzute de art. 364,365, instanța urma să acorde apelantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor.

Recurentul a reiterat că, prin încheierea dată i-au încălcat grav drepturile procedurale inclusiv accesul la justiție și la un recurs efectiv.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs constată că, încheierea de restituire a cererii de apel a fost emisă 01 aprilie 2021.

Potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit informației de la fila dosarului 23 (Vol. III) pe verso, instanța de apel a comunicat părților încheierea de restituire a cererii de apel, la 22 aprilie 2021.

Cererea de recurs a fost declarată la 28 aprilie 2021, respectiv în termenul prevăzut de art.425 din Codul de procedură civilă.

La 19 mai 2021, instanța de recurs a comunicat intimatului copia recursului (f.d. 36 Vol. III).

Până la data examinării recursului, intimatul referință nu a depus.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art.427 lit.c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.

Analizând legalitatea încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, Colegiul consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis din următoarele motive.

În speță, Colegiul reține că, în cadrul procesului de judecată reprezentantul Întreprinderii de Stat „Regia Autosalubritate” este Marincea Petru în temeiul procurii nr.22 din 22 august 2020 și a ordinul de angajare.

Astfel, nefiind de acord cu soluția instanței de fond, reprezentantul Întreprinderii de Stat „Regia Autosalubritate” Marincea Petru a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 07 decembrie 2020.

Apelul nemotivat a fost depus prin intermediul poștei electronice.

Potrivit art. 365 alin. (3) din Codul de procedură civilă cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul său.

În ultimul caz, la cerere se anexează documentul, legalizat în modul stabilit, care certifică împuternicirile reprezentantului dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire.

În temeiul art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Deci, din conținutul acestor dispoziții legale rezultă cu claritate faptul că instanța are obligația de a verifica dacă înscrisul prezentat de parte corespunde tuturor exigențelor procesuale.

Astfel, instanța de apel fiind investită cu soluționarea unei cererii de apel nemotivată, dacă reține că aceasta a fost depusă cu nerespectarea condițiilor de formă prevăzute de dispozițiile 364 și 365 Cod de procedură civilă, dispune de a nu curs cererii de apel.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră soluția instanței de apel neîntemeiată, aplicând eronat sancțiunea prevăzută de articolul 369 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că art. 6 § 1 din Convenție îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.

Astfel, acest articol consfințește un „drept la o instanță“, în cadrul căruia dreptul de acces și anume dreptul de a sesiza instanța în materie civilă, nu constituie decât un singur aspect.

Dreptul de acces la instanță reprezintă un element important al accesului la justiție.

Art. 369 alin. (1) Cod de procedură civilă reglementează că, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă:

a) apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1);

b) apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen;

c) apelantul a înaintat o nouă pretenție, neexaminată în primă instanță;

d) cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, cu excepția cazului în care cererea depusă de persoana asupra căreia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară se referă la contestarea hotărârii privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare;

e) apelantul solicită restituirea apelului până la începerea dezbaterii cauzei în fond în instanța de apel;

f) în virtutea legii, hotărârea nu poate fi atacată în apel.

Prin urmare, din conținutul normei respective, se deduce că temeiul de restituire a apelului declarat de Întreprinderea de Stat „Regia Autosalubritate” nu se încadrează în dispoziția art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

De asemenea, Colegiul consideră o astfel de concluzie drept neîntemeiată ținând cont și de faptul că, la data depunerii apelului nemotivat (23 decembrie 2020) prin hotărârea Comisiei Naționale Extraordinară de Sănătate Publică nr.35 din 27 noiembrie 2020 era instituită starea de urgență, pe teritoriul Republicii Moldova.

Astfel, prin dispoziția nr.67 din 30 noiembrie 2020 privind organizarea activității instanței pe perioada stării de urgență în sănătate publică președintele Judecătoriei Chișinău a restricționat accesul în sediile judecătoriei și s-a dispus depunerea cererilor prin diferite mijloace alternative, inclusiv prin e-mail.

Deci, la emiterea încheierii recurate, instanța de apel urma să țină cont și de circumstanțele respective.

Colegiul consideră că, prin restituirea cererii de apel, a fost încălcat în mod direct dreptul recurentului de acces la justiție, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În circumstanțele menționate și ținând cont de faptul că încheierea recurată a fost emisă cu încălcări de procedură ce afectează dreptul recurentului la un proces echitabil, aceasta urmează a fi casată, or menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului recurentului de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a stabilit în mod cert încălcarea normelor de drept procedural de către instanța de apel la emiterea încheierii din 01 aprilie 2021, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul

și a trimite cauza la Curtea de Apel Chișinău, la stadia de primire a cererii de apel în același complet de judecată.

În conformitate cu art. 427 lit. c), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Regia Autosalubritate”.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2021, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Postica Andrei, Postica Eugenia, Postica Pavel în nume propriu și în interesele copilului minor, Postica Dan, Postică Irina în nume propriu și în interesele copilului minor, Postica Adelina și Postica Sebastian împotriva Direcției generale locativ-comunale și amenajare a Consiliului Municipal Chișinău, Î.M. „Autosalubritate” și Primăria com. Bubuieci, intervenient accesoriu Agenția Națională pentru Sănătate Publică și Inspectoratul pentru Protecția Mediului cu privire la încasarea prejudiciului moral și înlăturarea izvorului prejudiciabil și se trimite cauza la Curtea de Apel Chișinău, la stadia de primire a cererii de apel, în același complet de judecată.

Decizia nu se spune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Mariana Pitic

Dumitru Mardari